

Londyn, 31 maja 2017

„POLACY W WIELKIEJ BRYTANII A BREXIT”

Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie oraz Stowarzyszenie Młodej Polskiej Emigracji z siedzibą w Warszawie, w ramach realizacji projektu wspierającego Młodą Polską Emigrację w Wielkiej Brytanii, przeprowadziły szerokie badanie ankietowe. Jego celem było przeanalizowanie skutków Brexitu i wpływu procesów z tym zjawiskiem związanych na Młodą Polską Emigrację - czyli osoby z obywatelstwem polskim, które po 1 maja 2004 roku wyjechały z Polski i przebywały w Wielkiej Brytanii co najmniej 6 miesięcy. Wyniki badań mogą pomóc wypracować strategię zapobiegania zagrożeniom tworzonym przez już istniejący, a jeszcze niedoprecyzowany, proces wychodzenia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej.

Celem badania jest zidentyfikowanie poglądów i przekonań, jakie towarzyszą Polakom w kontekście BREXIT zarówno na poziomie osobistym, w relacjach wewnątrz społeczności polonijnej, jak i w relacjach pomiędzy Polonią, a Brytyjczykami, a także na poziomie szerszych konsekwencji społeczno-ekonomicznych dla Polski. Badanie było prowadzone od 2 maja br. za pomocą anonimowej ankiety, rozprawdzonej internetowo metodą CAWI (*Computer-Assisted Web Interview*), składającej się z 15 pytań. W badaniu, na dzień 30 maja 2017, wzięło udział 756 respondentów, co stanowi w zupełności wystarczającą grupę badanych obrazującą statystycznie społeczność złożoną z ponad 1 miliona osób. 62% z badanych stanowiły w tym badaniu kobiety, mężczyźni 38%. Większość respondentów to osoby w wieku 35-49 lat (54%), które przyjechały do Wielkiej Brytanii w latach 2004-2010 (63%), żyjące z rodzinami (68%), z wykształceniem średnim (50%), pracujące jako osoby zatrudnione na stałe lub na kontrakcie (71%). Są to zatem w większości osoby, które znajdując zatrudnienie w firmach działających na terenie Wielkiej Brytanii, uzależniają pozycję społeczną i ekonomiczną własną i towarzyszącej im rodziny od stałego zatrudnienia i relacji z otoczeniem w Wielkiej Brytanii.

Wstępna analiza wyników badania pokazała, że większość respondentów uważa, że Brexit może wpłynąć na zmianę ich planów życiowych (ponad 60%), a także że Brexit ma wpływ na sytuację blisko miliona Polaków tworzących młodą polską emigrację (52%) oraz ich rodzin w Polsce (72%). Prawie 70% ankietowanych uważa, że Brexit ma wpływ na całe polskie społeczeństwo, z uwagi np. na wkład młodej polskiej emigracji w rozwój społeczno-gospodarczy Polski. W opinii respondentów niemal wszyscy w dzisiejszych czasach tracą w wyniku procesów związanych z Brexitem, a zyskają tylko nieliczni (82%). Brexit napawa niepewnością co do przyszłości rodzin (40%), był też negatywnym zaskoczeniem (34%). Jedynie 20% respondentów brało pod uwagę możliwość, iż Wielka Brytania zagłosuje za wyjściem z Unii Europejskiej, a 4% optymistycznie patrzy w przyszłość, bo granice Polski i innych krajów są otwarte. Polacy obawiają się, że Brexit spowoduje m.in. trudności z przemieszczaniem się pomiędzy Wielką Brytanią a Unią Europejską (84%), problemy z zatrudnieniem w UK (79%), trudności z korzystaniem z usług zdrowotnych NHS (75%) czy trudności w relacjach z Brytyjczykami (75%). Respondenci obawiają się także trudności adaptacyjnych, których zaczną doświadczać polskie dzieci w brytyjskich szkołach (68%), pogorszenia warunków zarobkowych (66%) i mieszkaniowych (65%).

Zaledwie 15% respondentów uważa, że może doświadczać jakichś pozytywnych skutków procesu opuszczania Unii Europejskiej przez Wielką Brytanię. Zdecydowana większość respondentów natomiast obawia się, że wzrosną agresywne nastroje i zachowania wobec Polaków w Wielkiej Brytanii. Mimo tych obaw 51% ankietowanych planuje pozostać w UK, niezdecydowanych jest 33%; tylko 11% zdecydowanie planuje wrócić do Polski, a 6% wyemigrować do innego kraju. Równocześnie zdecydowana większość (87%) respondentów planuje powrót do Polski po 2020 roku i później. W wypadku powrotu do Polski ankietowani przede wszystkim obawiają się niskich zarobków (67%), obniżenia standardów życiowych (66%), braku miejsc pracy (59%), sytuacji politycznej w Polsce (49%), braku mieszkania (40%) i trudności edukacyjnych swoich dzieci (30%). W wypadku powrotu do Polski ankietowani oczekują od administracji rządowej głównie pomocy w poszukiwaniu miejsc pracy (74%) oraz pomocy w przekwalifikowaniu się (35%) dostosowanym do rynku pracy. W ramach ochrony socjalnej oczekują pomocy mieszkaniowej (48%) oraz zasiłków „na start” (46%), także zasiłków zdrowotnych (80%) i społecznych (59%). Dla swoich powracających dzieci oczekują zajęć wyrównawczych programowo (47%) oraz językowych (42%). Paradoksalnie badani mimo Brexitu równocześnie chcą by dzieci kontynuowały edukację w Wielkiej Brytanii (57%). Bardzo też obawiają się, że Brexit może mieć negatywny wpływ na nastroje wśród uczniów i nauczycieli, obawiając się o sytuację własnych dzieci w brytyjskich szkołach (44% respondentów).

Według 75% ankietowanych wymogi biurokratyczne stanowią jeden z głównych czynników ograniczających możliwość uzyskania stałej rezydentury lub obywatelstwa UK (84%). Najbardziej oczekują pomocy w zakresie wypełniania dokumentów w procesie starania się o rezydenturę, informacji poprzez rubryki w mediach, telefonów informacyjnych (82%), ale także pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z korzystaniem z opieki zdrowotnej w UK, pomocy w trudnościach biznesowych (79%), pomocy w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych dzieci (74%) i pomocy w korzystaniu z uprawnień socjalnych w UK (61%). Na pytanie: *Czy uważa Pan(i), że Brexit skonsoliduje Polonię w Wielkiej Brytanii wokół rozwiązywania problemów z niego wynikających?* 40% respondentów zaprzeczyła, drugie tyle nie wie (38%), a tylko co piąty uważa, że tak.

Niniejsze opracowanie stanowi wstępną analizę wyników badań prowadzonych przez grupę badaczy Instytutu Nauk Społecznych PUNO w Londynie pod kierownictwem dr Grażyny Czubińskiej, reprezentującej również Stowarzyszenie Młodej Polskiej Emigracji, oraz dr Magdaleny Łuźniak-Piechy.